Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

দশম শ্রেণীৰ বাবে

ইতিহাস

পাঠ - ৩

অসমত ব্রিটিছ বিৰোধী জাগৰণ আৰু কৃষক বিদ্রোহ

অংশ – ২

অনামিকা দাস

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ প্রভাৱ

- ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহে ভাৰতৰ ইষ্ট ইণ্ডিয়া চৰকাৰৰ ভেঁটি কপাই তুলিছিল।
- বৃটিছ সাম্রাজ্যবাদী নীতি সমূহে বিভিন্ন ভাৰতীয় ৰাজ্য বৃটিছৰ অধীনস্থ কৰিছিল।
- লর্ড ওৱেলেচলিৰ বশ্যতামূলক মিত্রতা নীতি, লর্ড ডেলহাউচীৰ স্বত্ববিলোক নীতি আদিৰ দৰে সাম্রাজ্যবাদী নীতিয়ে বৃটিছক সাম্রাজ্যবাদৰ উত্থানত ইন্ধন যোগাইছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

লৰ্ড ডেলহাউচী

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

লৰ্ড ওৱেলেচলি

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ভাৰতীয় সৈন্যৰ বিভিন্ন অন্যায়ৰ প্ৰতিবাদত ১৮৫৭ চনৰ ১০ মে'ত মিৰাটত বিদ্ৰোহৰ আৰম্ভণি কৰে।
- স্থানচ্যুত শাসক আৰু তেওঁলোকৰ সমৰ্থকসকলে বিদ্ৰোহত যোগদান কৰে।
- মূল নেতাসকলৰ ভিতৰত আছিল মোগল সম্ৰাট দ্বিতীয় বাহাদুৰ শ্বাহ জাফৰ, কানপুৰৰ নানা চাহেব, মাৰাঠা নেতা তাঁতিয়া টোপে, ঝান্সী ৰাণী লক্ষ্মী বাঈ আদি।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- বিপ্লৱীসকলে দ্বিতীয় বাহাদুৰ শ্বাহ জাফৰ মোগল সম্ৰাট হিচাপে পুনৰ প্ৰতিষ্ঠিত কৰাৰ লক্ষ্য লৈছিল।
- এই বিদ্ৰোহে অসমৰ অভিজাত শ্ৰেণীৰ বাবে ব্ৰিটিছ শাসন উৎখাত কৰাৰ চেষ্টাৰ সুযোগ প্ৰদান কৰিছিল।
- অসমৰ একাংশই ভাৰতীয় সৈনিকক উচটনি দি অসমতো বিদ্ৰোহৰ আৰম্ভণি কৰি ইংৰাজক আঁতৰাই আহোম ৰাজ কোঁৱৰক অসমৰ ৰজা হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ৰৱাক উপত্যকাত চিতাগঞ্জৰ পৰা অহা একাংশ সৈনিকে বিদ্রোহ কৰিছিল।
- বিদ্রোহৰ সময়ত অসমত দুটা ব্রিটিছ সেনা ৰেজিমেণ্ট আছিল।
  - ডিব্রুগড়ত প্রথম অসম লঘু পদাতিক বাহিনী
  - গুৱাহাটীত দ্বিতীয় অসম লঘু পদাতিক বাহিনী

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অসমৰ চিপাহীসকল প্ৰথম অৱস্থাত উদাসীন আছিল।
- বিহাৰত চিপাহী বিদ্ৰোহৰ খবৰে বিয়পি পৰিছিল।
- এই অসন্তুষ্টি শিৱসাগৰ আৰু চৈখোৱাৰ চিপাহী ছাউনিত পৰিলক্ষিত হৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

মণিৰাম দেৱানৰ বিদ্রোহ

- অসমৰ অভিজাত শ্রেণীৰ লক্ষ্য আছিল ইংৰাজক উফৰাই আহোম ৰাজতন্ত্র পুনৰ প্রতিষ্ঠা কৰা।
- পূর্বৰ আহোম ৰজা পুৰন্দৰ সিংহৰ নাতি কন্দর্পেশ্বৰ সিংহক ৰজা হিচাপে নিযুক্তি দিয়াৰ কথা ভাবিলে।
- মণিৰাম দেৱানৰ নেতৃত্বত পৰিকল্পনা।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- মীৰুটৰ বিদ্রোহৰ সময়ত মণিৰাম দেৱান কলিকতাত আছিল।
- উজনি অসমক আহোম শাসনৰ অধীনত ৰখাৰ বাবে তেওঁ কলিকতাৰ বৃটিছ চৰকাৰক আবেদন দাখিল কৰে।
- কলিকতাত মধু মল্লিক নামৰ বঙালী মুক্তিয়াৰৰ লগত মিলিত হৈ ইংৰাজৰ বিৰুদ্ধে ষড়যন্ত্র ৰচনা কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- মণিৰামৰ আবেদনৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাইছিল অসমীয়া অভিজাত শ্ৰেণীয়ে।
- আহোম ৰাজকুমাৰ কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহই অসমৰ চিপাহীসকলক নেতৃত্ব দিব।
- মণিৰাম দেৱানে কলিকতাৰ পৰা অস্ত্ৰ অনাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ১৮৫৭ চনৰ আগষ্ট মাহত ব্রিটিছে এই ষড়যন্ত্রৰ সন্ধেদ পায়।
- কেপ্তেইন হলৰয়ডে মণিৰাম দেৱানৰ ষড়যন্ত্র লিপিবদ্ধ চিঠিবোৰ ধৰা পেলায়।
- ৭ ছেপ্টেম্বৰত কন্দর্পেশ্বৰ সিংহক গ্রেপ্তাৰ কৰে।
- তেওঁক কলিকতাৰ আলিপুৰ কাৰাগাৰলৈ প্রেৰণ কৰা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- মণিৰাম দেৱানকো কলিকতাত গ্রেপ্তাৰ কৰা হৈছিল।
- আলিপুৰ কাৰাগাৰত ডেৰ-দুমাহ কাৰাবাস খাটিছিল মণিৰাম দেৱানে।
- ১৮৫৭ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত তেওঁক যোৰহাটলৈ প্রেৰণ কৰা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- কেপ্তেইন হোলৰয়েডে এখন বিশেষ ভাৱে গঠিত ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা মণিৰাম দেৱান আৰু পিয়লি বৰুৱা ষড়যন্ত্ৰৰ বাবে ফাঁচীৰ হুকুম দিয়ে।
- ১৮৫৮ চনৰ ২৬ ফেব্ৰুৱাৰীত দুয়োজনকে ফাঁচী দিয়া হয়।
- মধু মল্লিক, কমলা বৰুৱা, দুতিৰাম বৰুৱা, মায়াৰাম নাজিৰ আদিক আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- বাহাদুৰ গাঁওবুঢ়া আৰু শ্বেখ ফৰ্মুদ আলীক আন্দামানলৈ নিৰ্বাসিত কৰা হৈছিল।
  - তেওঁলোকৰ সম্পত্তি জব্দ কৰা হৈছিল।
- বিদ্রোহত জড়িত সৈনিকসকলকো শাস্তি প্রদান কৰা হৈছিল।
- আহোম কোঁৱৰ কন্দর্পেশ্বৰ সিংহ ১৮৬০ চনলৈকে কাৰাগাৰত ৰখা হয়। (নাবালক হোৱাৰ বাবে)

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- পিছলৈ তেওঁক গুৱাহাটীলৈ ঘূৰি আহিবলৈ দিয়া হৈছিল আৰু তাতেই তেওঁ বসতি স্থাপন কৰিছিল।
- তেওঁক ব্ৰিটিছ চৰকাৰে যোৰহাটলৈ উভতি যাবলৈ অনুমতি দিয়া নাছিল।
- ১৮৬৩ চনৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ তেওঁক ৫০০ টকাৰ পেঞ্চন দিয়া হৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ বিফলতাৰ কাৰণসমূহ

১) সীমিত সমর্থক সকলৰ সীমাবদ্ধতা

☞ অসমত বিদ্রোহীৰ সংখ্যা কম আছিল, প্রধানকৈ যোৰহাট আৰু শিৱসাগৰত সমর্থন আছিল। নগাঁও, কামৰূপ, গুৱাহাটীত সমর্থন কম বা একেবাৰেই নাছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

২. সময় জ্ঞানৰ অভাৱ

☛ নেতাসকলে তৎকালীনভাৱে কাম কৰাত ব্যৰ্থ হোৱাৰ ফলত ব্ৰিটিছ চৰকাৰে প্ৰতিৰক্ষাৰ বাবে সংগঠিত হ'বলৈ সময় পাইছিল।

৩. সু-নেতৃত্বৰ অভাৱ

☛ মুখ্য সংগঠক মণিৰাম দেৱান অসমৰ পৰা বহু দূৰত আছিল, কলিকতাৰ পৰা বিদ্রোহৰ নেতৃত্ব দিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, যিটো অবাস্তৱিক আছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

৪. গণ সমর্থনৰ অভাৱ

☛ এই বিদ্রোহত অসমীয়া সমাজৰ সকলো শ্রেণী, বিশেষকৈ উদীয়মান মধ্যবিত্ত শ্রেণী জড়িত হোৱা নাছিল। তেওঁলোক আহোম ৰাজতন্ত্র পুনৰ প্রতিষ্ঠা কৰিবলৈ আগ্রহী নাছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

৫. গোপনীয়তা ভংগ

☛ বিদ্রোহীসকলে গোপনীয়তা বজাই ৰখাত ব্যর্থ হোৱাৰ ফলত ব্রিটিছে বিদ্রোহটো উন্মোচন আৰু দমন কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

৬. অস্ত্রৰ অভাৱ

☛ বিদ্রোহীসকলৰ হাতত পর্যাপ্ত অস্ত্র-শস্ত্রৰ অভাৱ আছিল। মণিৰাম দেৱানে অস্ত্র যোগান দিয়াৰ পূর্বে গ্রেপ্তাৰ হৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

৭. সামৰিক সহায়ৰ অভাৱ

☛ অসমত নিয়োজিত ব্ৰিটিছ সেনাবাহিনীত থকা ভাৰতীয় সৈন্যই এই বিদ্ৰোহত অংশগ্ৰহণ কৰা নাছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ গুৰুত্ব

- প্ৰথমবাৰৰ বাবে অসম সৰ্বভাৰতীয় ঐতিহাসিক পৰিঘটনাৰ অংশ হৈ পৰিল।
- ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহে ১৮৬১ চনৰ পৰা অসমত আৰম্ভ হোৱা কৃষক বিদ্রোহক প্ৰেৰণা যোগাইছিল।
- এই বিদ্রোহত অসমৰ হিন্দু আৰু মুছলমান সম্প্ৰদায় একত্ৰিত হৈ জাতীয়তাবাদৰ বৃদ্ধিত অৰিহণা যোগোৱা দেখা গৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ সময়ত মণিৰাম দেৱান আৰু তেওঁৰ সহযোগীসকলৰ কার্যকলাপে ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলনৰ সময়ত অসমৰ স্বাধীনতা সংগ্রামীসকলৰ বাবে প্রেৰণা হিচাপে কাম কৰিছিল।

মূল্যায়ন

১) ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ ক'ত আৰম্ভণি হৈছিল?

২) অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ কোনে আৰম্ভণি কৰিছিল?